

Είθισται τις μέρες - κυρίως - των Χριστουγέννων, να ανακαλούμε τα φιλανθρωπικά μας αισθήματα και να τα αναδεικνύουμε ως ένα από τα καθήκοντα τα οποία και «οφείλουμε» να ικανοποιήσουμε. Στην πραγματικότητα η φιλανθρωπία εντάσσεται στα πρέπει των ημερών. Στα πρέπει του άκριτου καταναλωτισμού, των δώρων, των εορταστικών εξόδων, των οικογενειακών συνευρέσεων, του εκκλησιασμού και της νηστείας, της εκδρομής σε χιονοδρομικά κέντρα και στους χώρους καταγωγής μας, των εθιμοτυπικών επισκέψεων, της παρακολούθησης «φθινών» και κακόγουστων τηλεοπτικών εκπομπών που θυμίζουν επαρχιακές πανηγύρεις και γενικώς σ' ότι μπορεί να δημιουργήσει επίφαση συμμετοχής στα εορταστικά δρώμενα.□

«Άσκηση άτυπου καθήκοντος», λοιπόν και η φιλανθρωπία, η οποία εκδηλώνεται με πολλούς τρόπους. Ο συνηθέστερος είναι αυτός της συμμετοχής σε φιλανθρωπικά «γκαλά», σε εκκλησιαστικούς εράνους, σε τηλεοπτικούς μαραθώνιους και φυσικά αυτός της καταβολής του οβολού μας στους έχοντες ανάγκη περιθαλψής και προστασίας.

Στην ουσία δεν κάνουμε τίποτα παραπάνω από το να εκδηλώνουμε, «φορώντας» τα προσήκοντα «προσωπεία», συναισθήματα που προσιδιάζουν στο κλίμα των ημερών,□ επιχειρώντας κατ' αυτόν τον τρόπο να διασκεδάσουμε τις όποιες ενοχές μας□

Ενδεικτικό των παραπάνω σκέψεων είναι ένα κείμενο υπογεγραμμένο από τον κ. Τριαντάφυλλο Ύψηλάντη που δημοσιεύτηκε πριν μια εβδομάδα περίπου στον τοπικό Τύπο, αποσπάσματα του οποίου πιστεύουμε πως αξίζει να σας παραθέσουμε:□

«Το ζητούμενο (των εορτών των Χριστουγέννων) είναι να ξαναβρούμε στο φως με οδηγό μας κάποιο αστέρι που δεν οδηγεί παρά σ' ένα άλλο δρόμο, που μας καλεί να στοιχίσουμε τη συμπεριφορά μας σ' ένα άλλο επίπεδο συλλογιστικής.

Σε μια συλλογιστική δηλαδή που δεν θα μας βρίσκει σύμμετρους με την πλάνη και την υποκρισία, αλλά με την αλήθεια και την εντιμότητα...

... Για τούτο και πρέπει να κατέχουμε και να δείχνουμε τη μέτρια ανθρωπιά μας χωρίς γλυκασμούς, ηχηρότητα και οίηση. Να τη δείχνουμε συνεπώς με πίκρα και με βούληση.

Αγάπη δεν σημαίνει να δίνεις τον ένα από τους δύο χιτώνες σου. Αγάπη σημαίνει να μην επιτρέπεις στον εαυτό σου να έχει πολλούς χιτώνες, όταν ο διπλανός σου δεν έχει κανένα...

...Η ελεημοσύνη (σπορ θεάρεστο τούτες τις άγιες ημέρες, τις υπόλοιπες το ξεχνούμε) δεν ταιριάζει σε αξιοπρεπείς και περήφανους ανθρώπους. Και τούτο γιατί ζητεί να λύσει το πρόβλημα της πείνας, της φτώχειας, της ανεργίας, της...προσωρινά και εκ των ενόντων. Προσπαθεί δηλαδή να κρύψει ή να κουκουλώσει μια κοινωνική αταξία...

...Για σαν αγύρτης έρχεσαι με ζήλο και δραστηριότητα να διακονείς την φτώχεια, την πείνα, την αρρώστια, την... και δεν έρχεσαι να αποτρέψεις όλα αυτά που δοκιμάζουν και ταλανίζουν τόσους και τόσους συνανθρώπους σου.□

...Η ελεημοσύνη (βλέπε διατήρηση φτώχειας, πείνας, αρρώστιας...) δεν αποτελεί αλτρουισμό αλλά άκρατο εγωισμό και άμετρη φιλαντία». □

Κώστας Χ. Πασχάλης

Η φιλανθρωπία των Χριστουγέννων

Καίριες, δεικτικές και ουσιώδεις οι σκέψεις του κ. Ύψηλάντη, αναδεικνύουν κατά τη γνώμη μας το πραγματικό μέγεθος του προβλήματος. Το ζήτημα δηλαδή της υποκατάστασης, μέσω της φιλανθρωπίας, της κοινωνικής αρωγής προς τις ασθενέστερες τάξεις ή τους ανήμπορους πολίτες, που αποτελεί πρώτιστο καθήκον της πολιτείας.

Δευτερευόντως δε, θίγει το εξίσου σημαντικό θέμα της προσωπικής μας ευθύνης. Αγάπη, γράφει, σημαίνει να μην επιτρέπεις στον εαυτό σου να έχει πολλούς χιτώνες, όταν ο διπλανός σου δεν έχει κανένα.

Το να «χρησιμοποιείς» τη φιλανθρωπία για να ικανοποιήσεις είτε την προσωπική σου ματαιοδοξία, είτε τις όποιες ενοχές σου (αυτές που ξυπνούν μέσα σου οι γιορτές) δεν συνιστά σε καμιά περίπτωση υγιή συμπεριφορά. Αντιθέτως, μάλιστα, με τη στάση σου αυτή προμοδοτείς την υπάρχουσα κατάσταση, την οποία και θεωρείς ως δεδομένη.

Ένας που πραγματικά επιθυμεί να σταθεί στους μειονεκτούντες συμπολίτες του, αυτό που πρωτίστως οφείλει να κάνει είναι να αναδείξει και να αντιπαλέψει τα κοινωνικά αίτια που τους έχουν οδηγήσει στο αδιέξοδο. Παράλληλα δε, να σταθμίσει και τις δικές του ευθύνες, διότι ο καθείς από μας, ως οργανικό κομμάτι της κοινωνίας μας, είναι συνυπεύθυνος για τις όποιες διαρθρωτικές αδυναμίες της.

Υ.Γ. Αν παρόλα αυτά κάποιοι εξακολουθούν να πιστεύουν στην φιλανθρωπία ως την ασκούν «εν σιωπή». Μακριά από τα φώτα των προβολέων, έξω από προβεβλημένες και συντεταγμένες δράσεις. Έτσι τουλάχιστον διασώζουν τη τιμή τους.